

ZILELE GHIBU LA BIBLIOTECA „ONISIFOR GHIBU”

Mircea CIOCHINĂ,
șef serviciu, Biblioteca „Onisifor Ghibu”

În fiecare an, Biblioteca „Onisifor Ghibu” organizează, în memoria Onisifor Ghibu, „Zilele Ghibu”, care au loc în ultima lună a primăverii. Anul acesta, „Zilele Ghibu” au fost preconizate pentru zilele 25-27 mai.

Onisifor Ghibu, născut la 31 mai 1883 (Săliște, Sibiu, România) și decedat la 31 octombrie 1972 (Sibiu, România), a fost un pedagog român, membru-corespondent al Academiei Române și politician, luptător pentru drepturile și unitatea poporului român, unul dintre participanții importanți la realizarea Marii Uniri de la 1918. Opera lui Onisifor Ghibu numără peste 100 de lucrări, printre care cele mai importante sunt *Limba nouălor cărți bisericești* (1905), *O călătorie prin Alsacia și Lorena, Țara și școlile ei* (1909), *Cercetări privitoare la situația învățământului primar și la educația populară, Despre educație* (1911), *Școala românească din Ungaria* (1912).

Ctitorul Bibliotecii „Onisifor Ghibu”, Octavian Ghibu, chiar de la începutul Renașterii Naționale în Basarabia, și-a dorit deschiderea la Chișinău a unei instituții de carte, dar și a unui centru cultural. Cu toată certitudinea, în baza dovezilor factologice, Biblioteca „Onisifor Ghibu”, în timp, a devenit un adevărat Centru cultural de reîntregire a Neamului.

Ideea de a fonda prima bibliotecă de carte românească la Chișinău a venit, în 1990, de la Gheorghe Buluță, directorul Bibliotecii Metropolitane „Mihail Sadoveanu” din București. Protocolul a fost semnat de primarul de atunci al Chișinăului, Nicolae Costin, și primarul Bucureștilor, Ștefan Ciurel, și contra-semnat de directorii ambelor biblioteci: respectiv, Lidia Kulikovski și Gheorghe Buluță. Pe parcursul anilor, Biblioteca „Onisifor Ghibu” a fost condusă de Romela Osoianu, Saida Oanță (interimar), Elena Vulpe (1994-2012) și Vitalie Răileanu (din 2012 până în prezent).

În mod simbolic, inaugurarea Bibliotecii a avut loc la 15 ianuarie 1992, în ziua aniversării marelui poet național Mihai Eminescu. Inaugurarea s-a bucurat de un număr extrem de numeros al oaspeților, care au participat festivitatea de înaltă ținută, de prezența

mai multor personalități notorii din România și din Republica Moldova.

„Zilele Ghibu” din acest an au debutat cu o Conferință de presă, care a dat startul mai multor evenimente culturale. La conferință au participat invitați de onoare, precum: dr. hab., prof. univ. Grigore Vasilescu; scriitorul și pictorul Leonid Popescu; prozatoarea Mihaela Perciun; poetul, prozatorul, traducătorul și publicistul Ion Anton; prozatorul și publicistul Nicolae Roibu; scriitorul Iulian Filip.

Fiecare invitat de onoare a venit cu un mesaj de felicitare, dar și cu niște cadouri. Titus Știrbu a menționat: „Mă bucur că această bibliotecă activează de mulți ani. Sper că în viitorul apropiat, în această sală, vor avea loc multe întâlniri literare”. Vlad Zbârciog, scriitor, de asemenea a evocat tangența personală cu biblioteca: „Mă leagă de această bibliotecă mai multe lucruri și amintiri frumoase. Aici au fost prezentate majoritatea cărților mele care au apărut în România”. Scriitorul și pictorul Leonid Popescu a venit alături de alți scriitori cu o donație de carte personală pentru cititori. Olga Mardari a vorbit despre portrete miniaturale.

Ca în fiecare an, patronului spiritual al Bibliotecii „Onisifor Ghibu” i-a fost adus un omagiu prin depunerea de flori la Stela Comemorativă Onisifor și Octavian Ghibu din str. Pușkin, colț cu str. 31 august 1989 a mun. Chișinău.

Activitățile culturale au continuat cu două expoziții ample: „Povești colorate în miniatură” de Olga Mardari, poetă și profesoară de arte plastice; în total, au fost prezentate 46 de tablouri în miniatură, tematica lor fiind variată: apusuri de soare, simbolul „pe lângă plopii fără soț” și alte peisaje din România; „Onisifor Ghibu – promotor al pedagogiei practice”, care s-a bucurat de o atenție deosebită, prezentând 48 de cărți, printre care cărți cu autograful autorului, cărți donate Bibliotecii de către familia Ghibu și cărți fundamentale în domeniul pedagogiei realizate de Onisifor Ghibu.

Prima zi a programului a fost încununată de Simpozionul „Europa-Moldova din perspectiva Summit-ului Comunității Politice Europene de la 1 iunie 2023: conexiuni și dialog cultural” la care au participat reprezentanți din cadrul Ministerului Justiției: Alexandra Pinzari, consultant principal, Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției, care a făcut o scurtă prezentare despre Convenția Europeană a Drepturilor Omului; Valentin Dolganiuc, analist politic și politician; elevii claselor liceale din cadrul L.T. „Spiru Haret”, Chișinău. Moderatorii acestui simpozion au fost Vitalie Răileanu, scriitor și director al Bibliotecii „Onisifor Ghibu”, și Marin Postu, doctor în filologie.

A doua zi a programului a început cu un recital poetic al cititorilor-scriitori ai Bibliotecii. La acest recital au participat: Virgil Botnaru, poet, prozator, eseist; Iraidă Darmancev, poetă; Maria Ivanov, poetă, eseistă etc. Cititorii-scriitori au venit cu un mesaj de felicitare pentru Bibliotecă, cât și cu poezii din creația proprie. De asemenea, ei au invitat cititorii la o bibliotecă care este mereu cu ușile larg deschise pentru public.

A urmat o scurtă prezentare a volumelor elaborate și editate în cadrul Laboratorului de Cercetări Literare și Biobibliografice din cadrul Bibliotecii „Onisifor Ghibu”, realizate de Vitalie Răileanu și Marin Postu. La prezentare au participat elevii Liceului „Mircea Eliade” din Chișinău. Laboratorul a fost fondat în anul 2011 la inițiativa directorului Bibliotecii „Onisifor Ghibu”, Vitalie Răileanu, și a directorului general al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” de atunci, Lidia Kulikovski. Acest Laborator de cercetări a fost și rămâne necesar pentru dezvoltarea domeniului biblioteconomic, fiind axat pe promovarea culturii și literaturii autohtone. Astfel, în perioada 2011-2023, au fost editate 23 de volume de exegeze literare consacrate unor personalități din domeniul culturii și științei:

acad. Mihai Cimpoi, criticul literar Ion Ciocanu, cercetătorul-has-deolog Pavel Balmuş; sau unor universitari: Alexandru Burlacu, Sergiu Pavlicencu, Nicolae Bileţchi; sau unei întregi pleiade de scriitori: Anatol Ciocanu, Petru Dudnic, Petru Cărare, Eugen Cioclea, Nicolae Esinencu, Ion Vatamanu.

În cea de-a doua zi a programului, activităţile culturale au continuat cu lucrările conferinţei „Summitul comunităţii Europene: perspective şi actualitate, valenţe şi valori educaţionale”, la care au participat: prof., dr. hab. Vlad Pâslaru; dr. hab., prof. univ. Grigore Vasilescu; studenţii de la Facultatea de Relaţii Internaţionale, Ştiinţe Politice şi Administrative a USM; elevii de la L.T. „Vasile Vasilache” şi L.T. „Prometeu” din Chişinău. Discuţia a fost moderată de Vitalie Răileanu şi Marin Postu.

„Zilele Ghibu” s-au încheiat a treia zi, cu „Conversaţii filosofice” cu Dorian Furtună, care au avut drept generic „Fericirea – limanul către care tind oamenii”. Notele finale ale programului au fost prezentate de către Vitalie Răileanu şi Marin Postu.